

«NAHKHIIR» TAAS LAVAL

Tänavuse hooaja viimase lavastusena jõudis «Estonia» teatris jaanikuul publiku ette Johann Straussi närtsimatult noor «Nahkhiir». Ja vaatamata suviste ilmadele olid saalid ikka täis, andes tunnistust, et ka kõige laiema publiku huvi selle teose vastu pole raugenud.

Praegu on üsnagi sobiv pilku heita kaugemale tagasi ja põgusalt meenutada ka varasemaid selle opereti lavastusi «Estonias». Ürikud kinnitavad, et sedapuhku on tegemist juba viienda «Nahkhiirega». Varasemad lavastused on olnud 1912, 1919, 1940 ja 1953.

Esimese jõukatsumise kohta on kättepuutunud andmed üsna napid — lavastas P. Pinna, üks solistidest (küllap Rosalinde osas) oli H. Einer, meie esimesi professionaalseid lauljaid. Päriselt alla aga ilmselt ei jäänud, sest aastaid hiljem oli kriitikul põhjust nentida, et «suurt optimisimi, head hakkavust ja ehtsat mänguverd võisime tunnustada tollelegi kehvides oludes esitatud lavastusele».

Teise lavastuse puhul oli näitejuht A. Sällik, kes esines ka Eisensteini osas. Rosalindet kehastas taas H. Einer, vangladirektorit K. Viitol, Adelet L. Virkhaus ja vangivalvur Konna E. Kurnim. Viimase kohta kirjutab omaaegne arvustaja: «Kurnim oli jällegi omas osas, ning ka liigutused, mis vahest ehk liialdatud olid, ei olnud sugugi vastumeelt. Kurnim oskab koomilisi stseene luua.» Opereti enda kohta aga märgiti, et «see on teos, mille soojad, selged, säten-davad helid kuulaja põue tänagi veel tõsise kunsti päikesehelgiga täidavad».

mängu, kusjuures ta oli täiesti vaba vulgaarsusest. «Eriti säras ta viimases vaatuses näitlemisproovi sooritamisel, kus teenitult löikas otsekoheseid aplause.» Hiljem esines M. Laid muuseas ka Rosalinde osas, keda esietendusel kehastas G. Murre «tunnustatava vastavuse ja kindlusega, pakkudes head mängu ja laulu». Seni ooperitenorina tuntud «A. Viisimaa lolil rantjee ja elumehe rollis hästi vedurjas, ettevõtlik ja mängunärvi omav, demonstreerides lõbusat operetisoont». «Lahkumistertsett («Kui kurb on see») I vaatuses oli parimaid stseene operetis ning sai suure kiiduavalduse osaliseks». Kiita said ka P. Pinna vangladirektor «lõbususe ja voolavuse» eest ning J. Tõnopa, kes vangivalvurina sai «end välja mängida kogu paljukülgsuse, mängulusti, varieerimiste ja enese täieliku maksmapanekuga».

Kaks aastakümnet tagasi lavastas «Nahkhiire» tulemusrikkalt ja huvitavalt P. Mägi, kes tõi sellesse operetti mõndagi omapoolset. Naiivselt kelmikat Adelet kehastasid siis V. Nelus ja K. Tiidus, lüürilist põhitooni rõhutades esitasid Rosalinde osa M. Kodanipork ja taas G. Murre. Eisenstein oli jällegi ooperist «laenatud» tenor V. Gurjev, vangladirektor Frank — H. Malmsten, Konn — A. Mering ja K. Vaha. Paljudel vaatajatel on tänapäevani selgelt meeles see tujuküllane ja hoogne etendus ning selles esitatud huvitavad lavakujud, samuti N. Mei maitsekas lava- ja kostüümikujuendus.

On kujunenud juba tavaks, et «Nahkhiirt», mis on muusikaliselt-laululiselt üks raskemaid

Stseen operetist «Nahkhiir». Adele — Anu Kaal; ooperitenor Alfred — Enno Eesmaa.

